

Lochem, 10 Juli 2023

Kenmerk : 20230003
Betreft : Gevraagd advies over de conceptversie van de omgekeerde verordening

Vooraf

De Adviesraad geeft hierbij zijn gevraagde advies over dit beleidskader. Wij zullen ons beperken tot de grote lijn. Enerzijds omdat dit het verzoek was en ook omdat dit nog een conceptversie is. Ondanks dat de aanvraagbrief spreekt van een inhoudelijke min of meer voltooide versie, zien wij toch dat op veel plekken nog aanvulling of verbetering van de formulering op zijn plaats is. Dit heeft ook inhoudelijke gevolgen.

Wij hopen dan ook van harte dat ook de definitieve versie aan ons zal worden voorgelegd.

1

a. Als eerste deze algemene en overstijgende opmerking.

Een omgekeerde verordening beoogt te zijn geschreven vanuit de inwoner. Dit komt in zijn algemeenheid te weinig dominant in de tekst naar voren. Wij constateren dat hier een positieve stap is gemaakt, maar dit zou o.i. dus meer en beter kunnen.

De omslag naar een aanpak waarin de vraag van de inwoner centraal gesteld wordt en deze vraag vanuit de geest van de wet zo goed mogelijk wordt voorzien van een reactie wordt toegejuicht.

b. In dit conceptvoorstel voor de omgekeerde verordening hebben wij naast een aantal aanbevelingen ook op een aantal punten voorstellen gedaan voor tekstuele aanpassingen en inhoudelijke aanscherpingen.

c. De gedragsprincipes en beleidsprincipes kunnen wij onderschrijven. Wel klinkt in het vierde beleidsprincipe ("Vergroten van uw zelfredzaamheid") plotseling weer een opdracht voor de inwoner door terwijl het een beleidsprincipe voor de gemeente is: Het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners.

d. De verordening zal een houvast moeten bieden voor de gemeente Lochem en de inwoners van de gemeente Lochem, ook in geval er een geschil ontstaat. In dat laatste geval is het vooral belangrijk dat er geen misverstanden kunnen ontstaan over de inhoud van de verordening. Het is daarom onontbeerlijk om goed uit te leggen wat er wordt bedoeld met termen als sociaal domein, inwonersparticipatie, cliëntondersteuning en dergelijke. Ook deze termen zouden wij graag zien opgenomen in de begrippenlijst, zodat de gemiddelde inwoner bekend wordt gemaakt met termen die voor hen niet bekend zijn in het dagelijks leven.

e. Het is naar onze mening belangrijk om steeds alle afspraken met betrokken partijen af te stemmen op deze omgekeerde verordening en daarmee inhoud te geven aan de wens om de inwoner centraal te stellen. Het is van belang dat de gemeente zich ervan bewust is dat zij ook waar kunnen maken wat er in de verordening staat. Dit moet nadrukkelijker in de tekst worden opgenomen.

2

Wij missen in de huidige versie een duidelijke en krachtige aanleiding waarin het waarom wordt benoemd.

a. De verordening Sociaal Domein bevat het lokale beleidskader van de Participatiewet, Wet inburgering, Wmo, Jeugdwet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Op basis van ontwikkelingen in landelijke wet- en regelgeving zijn er wijzigingen nodig in de verordening. De verordening sluit aan bij de uitvoeringspraktijk Participatiewet.

b. Bij het aanpassen van de verordening moet naar onze mening het feit tot uitdrukking komen dat de inwoner centraal staat, betrokken wordt bij besluiten over het in te zetten traject en dat er in de verordening ruimte wordt gegeven voor het toepassen van maatwerk.

Ter illustratie:

2.2.2.1 'De consulent bespreekt met u'. In het licht van de verordening zouden wij hier eerder kiezen voor een omkering: 'U bespreekt met de consulent.....'.

2.2.3 De consulent rondt het onderzoek af, de consulent stelt het plan op en vervolgens, als het is toegestuurd, kunnen opmerkingen en overige aanvullingen van de inwoner als bijlage aan het plan worden toegevoegd.

3.

Met de verschillende beleidskaders die opgenomen zijn in de omgekeerde verordening, is deze verordening een proces in ontwikkeling. Een groeidocument dat (meermaals per jaar) gewijzigd moet kunnen worden. Daarnaast is gemeente Lochem volop in ontwikkeling als het gaat om integraal werken, ook dit zal mogelijk resulteren in aanvullende wijzigingen.

Deze procesontwikkeling zouden wij graag in de verordening benoemd zien.

Daarnaast adviseren wij de inwoners inzicht te geven in processen rondom de beleidsaspecten van het Sociaal Domein (de inburgering, woningbeleid, armoede, e.d.) binnen de gemeente Lochem.

4.

a. De Adviesraad vindt het belangrijk, dat de Verordening Sociaal Domein aangevuld en tekstueel wordt aangepast om de transparantie en leesbaarheid voor de inwoner te vergroten. Dit betekent dat er geen taalfouten in de tekst mogen staan. Dit in tegenstelling tot het aan ons toegestuurde conceptadvies.

b. Dat de zinsbouw in bepaalde teksten krachtiger mag zijn.

Ter illustratie

- kunnen wij onderschrijven. Krachtiger is: onderschrijven wij.

- zou het goed zijn. Krachtiger is:wij stellen de inwoner centraal.

c. Dat de inwoner ook in de formulering van de verordening centraal gesteld word.

Wat ons opvalt in de gehele verordening is dat, hoewel het uitgangspunt de inwoner is met zijn/haar ondersteuningsvraag, in de formulering de inwoner bijna steeds als tweede genoemd wordt of leidend/meewerkend voorwerp is. Zo staat bijvoorbeeld 1.8.1 'In hoofdstuk 2 staat wat wij van u verwachten en wat u van ons kunt verwachten....' In het kader van de omgekeerde verordening zou het onze voorkeur hebben om de inwoner als uitgangspunt te nemen: 'In hoofdstuk 2 staat wat u van de gemeente kunt verwachten en wat wij van u verwachten....'. Voor een inwoner die deze verordening leest, komt de bedoeling van de omgekeerde verordening in de huidige formulering weinig overtuigend over.

d. De keuze voor het woord 'probleem', door de hele verordening heen, vinden wij een ongelukkige. Deze verordening heeft mede inclusie/meedoen ten doel heeft. Het woord 'probleem' is eerder exclusiverend dan inclusiverend.

5.

De verordening wordt nu geactualiseerd en in lijn gebracht met de landelijke wet- en regelgeving. Is hierin ook de wetswijziging Breed Offensief voor de Participatiewet in, die in juli 2023 van kracht wordt, meegenomen?

6.

We hebben te maken met een veelheid aan wetten en AMvB's die ieder hun eigen mores, achtergrond en taalgebruik kennen. Dat maakt het niet eenvoudig om in één verordening onder te brengen.

Als Adviesraad gaan wij ervan uit, dat bijvoorbeeld een format wordt gebruikt met telkens verwijzingen naar de onderhavige wetgeving. Een dergelijke werkwijze vereist nogal wat van de organisatie en de individuele ambtenaar. Het biedt echter de mogelijkheid, op grond van een integrale afweging van de diverse wetten in de conceptverordening, tot een adequatere oplossing van de hulpvraag te komen.

7.

Wij missen de benoeming van kosten en effecten van de verordening. Deze worden nu niet inzichtelijk gemaakt. En het is ons als Adviesraad niet duidelijk hoe de omgekeerde verordening wordt gemonitord via de reguliere P&C-cyclus.

8.

Het is ons onduidelijk wanneer precies de gewijzigde verordening ingaat en van concept definitief wordt. En wij gaan ervan uit dat de evaluatie en verantwoording van het beleid plaatsvindt via de reguliere P&C cyclus.

9.

Enkele punten die ons in de verordening opvielen

Wij vragen ons af of het aan de gemeente is om de zin van een voorziening voor een inwoner te bepalen (3.4.3). De effectiviteit is wellicht voldoende.

De verordening stelt dat de inzet voor de samenleving een doel is van de tegenprestatie (3.5.1.3.). Dit is een instrumenteel doel. Wij vragen ons af of het wenselijk is dit zo in de verordening op te nemen.

Zoals eerder genoemd, zal de verordening houvast moeten bieden voor gemeente en inwoners. Is voor de inwoner voldoende duidelijk wat de criteria zijn van 'onvoldoende meewerken' (3.7.2.1c)?

De stellingname dat jongeren zo gezond, kansrijk en veilig mogelijk moeten opgroeien, onderschrijven wij volkomen. Wij zouden ervoor willen waken dat de suggestie ontstaat dat het doel van beperking van gespecialiseerde ondersteuning boven de kansen voor jongeren gaan.

Wij onderschrijven de wens van de gemeente om zogenoemde problemen (v.b. hoofdstuk 9) zo snel en efficiënt mogelijk op te lossen. Wel is het van belang om te onderkennen dat bepaalde 'problemen' niet op te lossen zijn en dat hier menswaardig en respectvol mee omgegaan moet worden. Onder meer door daar waar dat niet anders kan te streven naar een goede manier van omgaan met, in plaats van oplossen van.

Vanzelfsprekend is de gemeente kader stellend, ook als het gaat om inwonersparticipatie (v.b. 10.1.4). In de geest van de omgekeerde verordening, is openstaan voor de suggesties vanuit inwoners echter passend.

11.2.1 & 11.3.1 Geven beide als doel van de bezwaar- c.q. klachtprocedure dat de inwoner zijn mening mag geven. Dit is o.i. een vanzelfsprekendheid.

12.1.3 De Adviesraad adviseert om nadrukkelijk te benoemen dat bij het vaststellen van een programma van eisen, bij het doen van een aanbesteding, de gebruikers inspraak hebben c.q. gehoord worden.

Tot slot

De Adviesraad Sociaal Domein Lochem is gevraagd om advies te geven op dit conceptvoorstel. De Adviesraad heeft veel waardering voor de gedachte van de omgekeerde verordening en is verheugd dat de gemeente Lochem hiermee bezig is. Wij onderkennen de complexiteit van het traject en het belang van een gedegen en begeleide inbedding in de gemeentelijke organisatie opdat de verordening geen papieren werkelijkheid wordt.

Ons eerste adviesvoorstel dateert van mei 2020. In tijd is dit dus een langgerekt proces. Kunt u ons ook aangeven hoe het verdere tijdspad er concreet uitzien?

Omdat dit een zeer uitgebreide verordening is, benoemen wij niet alle zaken die wij in deze verordening onderschrijven. Dat is weinig complimenteus, maar komt de lengte van dit advies sterk ten goede. Hoewel er, zowel inhoudelijk als tekstueel, nog zeker verbeteringen kunnen (en moeten) worden aangebracht, zien wij in grote lijnen een verordening waarmee de gemeente Lochem een goede stap in de richting van de inwoners kan gaan maken.

Graag lezen wij ook in de definitieve versie van de verordening weer mee.

Met vriendelijke groeten,

Nicoline Swen
Voorzitter